

PRENUMERATA:
 Miesięcznie Zł. 4.25
 Z dostawą na miejscu, lub przesyłką pocztową Zł. 4.50
 Za granicą Zł. 5.50

PORANNA

ILUSTACJA: O. O. Y. NIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Redaktor Naczelny: **JERZY KOHANOŃKI**.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Cheraższczyzny 31. (Tel. 15 i 176). — Adres Administracji: Lwów, ul. Senatorska 6. — Tel. Naczelnego Redaktora 250.

Nr. 7378

Lwów, środa 1. kwietnia 1925.

Rok XVI.

Bagiński i Wieczorkiewicz zastrzeleni.

Wybory w Niemczech nie dały rezultatu. — Stanowcza walka rozstrzygnie się między Braunem i Jarresem. — Klęska komunistów i narodowców niem. — Stalin szuka Trockiego. — Pan „kurator“ Piwko.

Tragiczny odruch.

Lwów, 31 marca.

U progu wymiany, która przynieść miała obu wolność i zaszczyty, pada Bagiński zabity z ręki konwojenta, a Wieczorkiewicz ciężko ranny. O o nagi fakt, oto dramat, rozegrany w ciągu paru sekund, a dziś już głośny w Polsce i daleko poza jej granicami.

Kim jest człowiek, który łamie prawo i praworządność, sposobem uproszczonym samosądu wymierza sobie sprawiedliwość człowieka protestującego? Przeciw czemu protestuje? Jak ś biedny, nieznanymi posterunkowy. Protestuje przeciw faktowi, którego nie mógł pogodzić z własnym, wewnętrznym poczuciem prawa. Bezprawiem więc unicestwienia akt prawa pisanego. Buntuje się i popełnia rzecz, którą każdy zbiór ustaw określi jako zbrodnię.

Sędzia i obywatel musi ten czyn potępić. W państwie konstytucyjnym i uregulowanych stosunkach jest taka samowola niedopuszczalna. Podrywa ona prestige państwa i jest precedensem meksykański i anarchii. Ale potępiając ów czyn, musi każdy obywatel zapytać się: dlaczego tak się stało? dlaczego zbuntował się człowiek powołany do obronyładu? co jest psychologicznym podłożem buntu?

Nie pierwszy raz zwracamy uwagę na to podłoże. Jest niem system wymiany personalnej, praktykowany od dłuższego czasu między Polską a Sowdepją.

Przeciw temu systemowi przemawia elementarne poczucie etyki. Wiemy, dlaczego obu dynamitar-

dów skazano na śmierć. Nie wiemy, dlaczego ich ulaskawiono, ale to dręczące pytanie musimy pozostawić sumieniu człowieka, któremu przysługuje prawo łaski. W każdym razie uspokajało nas przekonanie, że zbrodniarz, niestety, niebezpieczni, są nieszkodliwieni.

I oto przychodzi „wymiana“. Władze sowieckie fabrykują kilku kandydatów do wymiany, krótkie, tajemnicze, układy i — Wieczorkiewicz i Bagiński są wolni! Ludzie, dyszący nienawiścią do Państwa i społeczeństwa, mogą dalej

działać. Dzięki opiece i pomocy sowieckich protektorów, mogą niszczyć i burzyć skuteczniej, niż dawniej. Wypuszcza się z klatki dzikie, krwawe bestje i zapatrzysz w glej bezpieczeństwa — pomnaża niemi myśliwską sforę nasyżonych wrogów.

Procedura taka nie mieści się w ramach logiki. Taki handel zamienny, w którym Polska daje najcenniejszą broń przeciw sobie, a sowieci artykuły, fabrykowane bez żadnych ograniczeń, — taki handel musi być dla Państwa szkodliwy.

U nas lekceważysz się niebezpie-

czeństwo komunistyczne, ponieważ jeszcze nie widać go gołym okiem. Nie wierzy się sprawozdaniu Kominternu, że Polska posiada 500 tysięcy komsomolców, więc najwyższą cyfrę w Europie. Nie wierzy się, bo jacyś nie używają wywesek firmowych i nie są zarejestrowane przez władze. Ale mikroby te toczą nasz organizm społeczny, przenikają przez miasta i wsie, zatruwają nawet naszą kulturę i już wyciskają piętno na literaturze.

Niebezpieczeństwo jest i potęguje się z każdym dniem, gdy niewidzialna sieć zagęszcza się i zaciska. Warunkiem walki jest skuteczność, jest karanie i usuwanie działaczy komunistycznych.

Ale właśnie dlatego, że są oni tak groźni, stają się dzięki „wymianie“ nieuchwytni. Karze się i nieszkodliwia złodzieja, oszusta, mordercę, który zabił z afektu. Ściga się cały ten szary tłum drobnych przestępców poto, aby zatrzymać się przed największymi.

Wymiana Bagińskiego i Wieczorkiewicza przygotowana została dyskretnie i zakomunikowana społeczeństwu jako fakt dokonany. Mimo to ze wszystkich stron odezwały się głosy protestu i przerażenia, że taka gra prowadzi ku samobójstwu.

Ów biedny, nieznanymi posterunkowy wiedział, co spadnie na jego głowę. A jednak postuchał głosu jakiegoś innego obowiązku, niż nakazy i przepisy służbowe. Za ten odruch czeka go kara. My go nie usprawiedliwiamy i nie rozgrzeszamy. Ale my go rozumiemy. Rozumiemy ten gniew i ten czyn rozpaczny.

Spokojny przebieg strajku rolnego.

Szerzy się on głównie na Pomorzu.

Warszawa, 30 marca. (Tel. G. P.) Zgodnie z zapowiedzią wybuchł dziś rano strajk rolny, który jednak nie objął całego kraju, lecz tylko niektóre powiaty Wojew. warszawskiego, łódzkiego i lubelskiego. W wojew. kieleckim i białosto-

ckiem panuje najzupełniejszy spokój, jak również w wojew. poznańskim, z wyjątkiem kilku powiatów pogranicznych. Natomiast poważniejsza fala strajku przechodzi przez Pomorze.

Odroczone posiedzenie komisji budż.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30. marca. (Z.) Dziś rano zwołana została sejmowa komisja budżetowa, aby przystąpić do końcowych spraw nad preliminarzem. Oprócz referenta zjawili się przewodniczący pos. Gruszka (Piast), posłowie Rozmarin (Koło żyd.), Michalski (Ch. N.), Michalak (NPR.), Pączek (PPS.), ks. Kaczyński (Ch. D.), Rymar (ZLN.)

Prezes min. Grabski, który przybył do Sejmu oświadczył, że inne zajęcia nie pozwalają mu na wycofanie quorum i musi komisję opuścić. Ponieważ nie było quorum p. Gruszka musiał zamknąć posiedzenie i wyznaczyć na następną środę. Jutro komisja budżetowa zajmie się czytaniem budżetu min. spraw wojsk.

Bagiński i Wieczorkiewicz zastrzeleni.

Starszy przodownik policji Muraszko, eskortujący więźniów, powalił ich kilku strzałami z rewolweru, mszcząc się za krzywdy osobiste.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 30. marca. godz. 5 popoł. (Z). Wczoraj o godz. 4. pop. gdy pociąg specjalny przeznaczony do wymiany jeńców zjechał do granicy sowieckiej, nastąpił ubolewający wypadek. Mianowicie jeden z członków eskorty policyjnej st. przod. Muraszko w chwili, gdy pociąg znajdował się o kilka wiorst od granicy, powstał nagle z ławki, rozstrzelił eskortę, tak, że jeden z posterunkowych uderzył głową o ścianę wagonu i z dobytym rewolwerem rzucił się ku Bagińskiemu i Wieczorkiewiczowi.

Nastąpił szereg strzałów.

Bagiński został ranny w szyję. Wieczorkiewicz w brzuch. Zrobiło się obrzymie zamieszanie. Początkowo myślano, że to nie strzały, lecz petarda na szynach. — Maszynista zatrzymał pociąg i nie wiedział, co ma dalej czynić. Dopiero na rozkaz starosty ze Stołpców p. Zajączkowskiego, skierował pociąg napowrót do stacji Stołpce. — Sprowadzono natychmiast lekarzy. Bagiński miał przestrzeloną arterię.

Wieczorkiewiczza odstawiono do szpitala, gdzie dokonano operacji brzucha. Wieczorkiewicz żył do dziś rana. Umarł wskutek zapalenia otrzewnej i komplikacji. Należy podnieść, że ze Stołpców nęma do Warszawy bezpośredniej linii telefonicznej.

Relacja szczegółowa nadeszła wczoraj późnym wieczorem do Warszawy.

W tutejszych kołach rządowych początkowo nie chciano wprost dać wiary temu, co się stało.

O godz. 9. wieczorem dyrektor departamentu politycznego Min. spraw zagr. dr. Bader otrzymał obszerniejszą relację od urzędnika Min. spr. zagr., który był delegowany do wymiany. Dr. Bader udał się natychmiast do min. Skrzyńskiego, którego zawiadomił o zajściu. Około godz. 10 wieczór Min. spraw zagr. połączyło się aparatem Hughesa z Moskwą celem zawiadomienia o całym zajściu poselstwa polskiego. Poseł dr. Kętrzyński zawiadomił rząd sowiecki, równocześnie poseł poczynił starania celem zasięgnięcia informacji, co się stało z więźniami Polakami, odstawionym przez rząd sowiecki do granicy.

Pod wrażeniem napadu na Stołpce.

Tymczasem na miejscu zajścia władze lokalne prowadziły śledztwo. Już na początku dochodzeń okazało się, że st. przodownik Muraszko działał w niesłychanym podnieceniu i natychmiast po czynie, zwracając się do starosty Zajączkowskiego, zawołał:

„Zabiłem tych zbrodniarzy za to, że trzy razy stawiali mnie pod ścianą, zrzpnowali mi majątek, zruinowali życie moje i rodziny”

„Polska mi wybacz”.

Aspirant Szymkowski odebrał pierwszy Muraszko broń. Muraszko oświadczył: „Możecie mnie teraz zabić”. Poczem dostał spazmów. Stwierdzono dalej, że istotnie Muraszko przydzielony do policji kryminalnej w Stołpcach, przeszedł ciężkie bardzo chwile podczas swego pobytu w Bolszewji, a specjalnie na nim wielkie wrażenie zrobił niedawny napad bandytów na Stołpce, w których był świadkiem zamachu. Muraszko został aresztowany i oddany do dyspozycji sądu okręgowego w Nowogródku, gdzie będzie odpowiadał przed sądem zwykłym z art. 453 ros. kode. kar., przewidującego karę od 8-15 lat więzienia, przyczem może być zastosowany par. 15 przepisów przechodnich, podnoszący wymiar kary do kary śmierci.

Wrażenie i stanowisko sfer rządowych

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca. (Z). Godz. 6.15 popoł. Dziś od wczesnego rana koła polityczne i dyplomatyczne zajmowały się bardzo żywo niezwykle tragicznym zajściem na granicy. O godz. 1.30 zawił się u dyrektora departamentu M. S. Z. dra Badera pierwszy radca poselstwa sowieckiego p. Biesiadowski, który został szczegółowo poinformowany o przebiegu zajścia. Rząd polski zdaje sobie sprawę z niezwykle trudnej sytuacji, wywołanej wypadkiem st. wyższych, gdyż rząd odpowiedzialnością za czyn jednostki ponosić nie może. Rząd polski stoi ściśle na stanowisku dotrzymania i wykonywania umów i poczynił wszystko aby zapewnić pełną ochronę więźniów. Eskortowanie ich do granicy odbywało się już od szeregu dni w ścisłej tajemnicy etapami.

Nie ulega wątpliwości, że st. przodownik Muraszko, gdyby zdawał sobie sprawę z przykrych następstw, których jest sprawcą, byłby się zapewne zawahał i odstąpił od wykonania czynu. Trzeba bowiem wiedzieć, że za partię 9-ciu więźni przeznaczonych ze strony polskiej, mieliśmy otrzymać 36 Polaków, z tej liczby

15 skazanych na śmierć.

Pożalowania godny jest los tych osób, a zwłaszcza tych dwu ludzi, którzy wczoraj oczekiwali na granicy sowieckiej wymiany. Do tej pory rząd nie posiada autentycznych informacji co do losu tych ludzi.

Komunikat urzędowy o zajściu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca. (Z). Rząd wydał nastep komunikat: Dnia 29. bm. o godzinie 16 w pociągu ze Stołpców do Kołosowa zostali ciężko ranni przewiezieni do wymiany personalnej, zasadeni za próbe zamachu terrorystycznego Wieczorkiewicz i Bagiński. Bagiński o godzinie 17 zmarł. Zabójstwa dokonał jadący w tym pocią-

gu st. przodownik P. P. Muraszko. Pomijając kwestję odpowiedzialności sądowej za dokonanie zbrodni, czyn powyższy jest objawem ciężkiego złamania karności służbowej, w związku z czem Mm. spraw wewnętrznych zarządziło energiczne dochodzenia. Samą sprawą zabójstwa zajęły się władze sądowe. Wieczorkiewicz zmarł.

Raport posła Dr. Kętrzyńskiego.

Warszawa, 30. marca. (Z) Do tej chwili nie znany jeszcze dalszy przebieg rokowań w sprawie ukończenia wymiany. Pewne jest, że z tamtej strony czekają na wymianę przeznaczeni do wymiany Polacy. Dzisiaj do późnej nocy koła polityczne oczekiwały obszerne-

raportu posła polskiego dra Kętrzyńskiego, jednak ten do Warszawy nie nadszedł i jest spodziewany w ciągu jutra. Raport wyjaśni i zapatrywania i nastroje sowieckie w związku z incydentem pogranicznym.

Desperacki czyn Muraszki

nie wpłynie na zmianę stosunków polsko-sow.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca. (Z). Dowiadujemy się z kół politycznych, że incydent na granicy nie wpłynie na zmianę stosunków polsko-sowieckich i może tylko utrudnić likwidację dalszej wymiany. Dzisiaj w Moskwie odbyło się posiedzenie kolegium komisarzy, na którym omawiany był incydent pograniczny. Kolegium komisarzy sowieckich jest zdania, że do incydentu tego nie należy przykładać większego znaczenia.

Przedstawiciel Sowjetów przyjął do wiadomości

wyjaśnienie Rządu polskiego.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca. (Z) Dzisiejsza wizyta pierwszego radcy poselstwa sowieckiego w Min. spraw zagran. u dyr. depart. politycznego dr. Badera, była okazją do omówienia aktualnych spraw, wynikających ze stosunków Polski do sowieków. Przy tej sposobności dr. Bader szczegółowo przedstawił radcy Biesiadowskiemu szczegóły przykrego incydentu na granicy polsko-sowieckiej. Radca Biesiadowski przyjął do wiadomości te wyjaśnienia.

Pogrzeb obu zabitych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca. (Z) Pogrzeb Bagińskiego i Wieczorkiewicza nastąpi w Stołpcach, gdzie obaj będą na tamtejszym cmentarzu pochowani.

Daj grosz na cele T. S. L.!

Pogrzeb śp. arcyb. Ruszkiewicza.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 30. marca. (Z) Dziś o godz. 11 przedpoł. odbył się pogrzeb arcybiskupa Ruszkiewicza. Uroczyste nabożeństwo żałobne odprawił ks. kard. Kakowski. Na nabożeństwo przybyli m. in. nuncjusz apostolski Lauri, arcybiskup Ropp, biskupi, przedstawiciele władz, stowarzyszeń i społeczeństwa. Cała świątynia była wypełniona ludźmi. Po nabożeństwie wygłosił przemówienie ks. kard. Szlagowski, następnie ruszył kondukt pogrzebowy. Zwłoki spoczęły w katakombach kościelnych Św. Krzyża.

ZJAZD DELEGATÓW URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 30. marca. (Z) Odbywa się tu zjazd delegatów Tow. urzędników państwowych, na którym zjawiał się premier Grabski. Zjazd szczegółowo rozpatruje postulaty, dyskusje są szerokie, ściśle fachowe, wnioski będą przedłożone rządowi do dalszego urzędowania.

GEN. JANUSZAJTIS AGITUJE ZA PIASTEM?

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 30. marca. (Z) „Przebieg Wieczorny” donosi, że do kół parlamentarnych doszła wiadomość, iż wojewoda nowogródzki gen. Januszajtis wezwał przed kilku dniami starostów i wygłosił do nich przemówienie żądając, ażeby popierali stronnictwo Piasta. Zarówno lewica, jak i prawica mają wystąpić wobec tego z interpelacjami.

MASOWY PED ZAGRANICĘ.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 30. marca. (Z) Wiadomości o podwyższeniu taryf na paszporty zagr. wywołały taki skutek, że do komisariatu rządu w Warszawie zgłasza się codziennie kilkaset osób pragnących wyrobić sobie paszporty zagraniczne. Świadczy to o tem, że znaczna ilość osób w tym roku zamierza wyjechać zagranicę.

ŚWIADKOWIE W PROCESIE SA-DOULA.

Paryż, 30. marca. (Tel. G. P.) 31. bm. rozpocznie się w Orleanie proces Sadoula. Jak widać z listy świadków proces ten będzie miał charakter polityczny. Między świadkami znajduje się m. i. b. ambasador franc. w Petersburgu Noulens, kilku generałów franc., oraz kilku posłów jak Marly, Blum, Pain leve oraz sowiecki poseł Rakowski. W gmachu sądowym przedsięwzięto daleko idące środki ostrożności.

WŁOSI PALĄ PIENIĄDZE.

Paryż, 30. marca. (Tel. G. P.) Włoski min. skarbu asystował przy spalaniu całego wagonu pieniędzy papierowych włoskich w gazowni mediolańskiej. Spalono przeszło 100 mili. lirów, a minister ma zamiar spalić jeszcze 800 m. celem zmniejszenia liczby banknotów znajdujących się w obiegu. Dzienniki uważają ten fakt za świadczenie o tem, że Włosi zamierzają powrócić do waluty opartej na złocie.

Pamiętajmy o celach i zadaniach Tow. Szkoły Ludowej

Wybory na Prezydenta Niemiec pozostały nieopozstrzygnięte.

Z kandydatów najwięcej głosów otrzymali Jarres i Braun.

Berlin, 30 stycznia. (Tel. G. P.) Wedle danych urzędowych wynik wyborów na prezydenta Rzeszy jest następujący: Ogółem oddano 26,812.537 głosów. Z tego przypada na Brauna 7,785.678, na Helda 1,227.000, na Hellpacha 1,565.136, na Jarresa 10,387.523, na Ludendorfa 284.471, na Dra Marxa 3,873.676, na Talmana 1,869.553. Wedle tego urzędowego obliczenia żaden z kandydatów nie otrzymał połowy oddanych ważnych głosów. Wobec tego zachodzi potrzeba drugich wyborów. „Vorwärts” omawiając wynik wyborów upatruje w nim dowód zwycięstwa haseł republikańskich.

Jarres albo Braun.

Między nimi rozstrzygnie się walka wyborcza.

Berlin, 30 marca. (Tel. G. P.) Pisma przewidują z wczorajszych wyborów, że przy drugim wyborze będzie postawiony jako kandydat lewicowy Braun. Walka wyborcza rozstrzygnie się między Jarresem a Braunem. Marx wygłosi jutro wielką mowę republikańską.

Wielka klęska komunistów i „narodowców”

Berlin, 30 marca. (Tel. G. P.) Podczas wczorajszych wyborów na prezydenta Rzeszy oddano trzy miliony głosów mniej, niż podczas wyborów grudniowych Socj.-dem., partja pracy i ce tium utrzymali się na swoich stanowiskach. Partja ludowa i demokraci stracili około 400.000 głosów, narodowi socjaliści 700.000 a komu iści 800.000.

STARCIA W BERLINIE.

Berlin, 30. marca. (Tel. G. P.) Wczoraj przyszło w wielu punktach miasta do starcia wśród zwolenników przeciwnych obozów. 60 komunistów, którzy uformowali się w pochod zdarło na pewnym domu

flagę republikańską. 10 osób aresztowano.

DRUGA KLESKA LUDENDORFFA.

Paryż, 30. marca. (Tel. G. P.) Prasa podkreśla klęskę Ludendorffa „Echo de Paris” sądzi, że klęska tego „płokurzysty Hohenzollernów” jest taksamo dla niego przykra, jak klęska wojskowa 1918 r.

GŁOSOWALI NA WILHELMA II

Wiedeń, 30. marca. (Tel. G. P.) Donoszą z Berlina, że wśród rozstrzelonych głosów, oddanych przy wczorajszych wyborach, znajduje się także kilkaset, oddanych na Wilhelma II.

paryskie — wiedeńskie

suknie — kostyminy — płaszcze

na spłaty

Stanisława Wrońskiego, Synowie — i wów, pl. Marjacki 10

Gorączkowo szukają Trockiego.

Stalin poruszył wszystkie władze graniczne i flotę czarnomorską.

Wiedeń, 30 marca. (Tel. G. P.) Donoszą z Rygi, że prasa ryska obstaje nadal przy tem, że komisarz ludowy Stalin otrzymał z Suchum na Kaukazie telegram, donoszący o zniknięciu Trockiego bez śladu. Wobec tego rząd sowiecki wysłał osrodek z do władz pogranicznych by starały się udaremnić Trockiemu ucieczkę z Rosji. Nawet dowódcom floty czarnomorskiej polecono zatrzymać wszystkie okręty, celem przeprowadzenia na nich rewizji w poszukiwaniu za zbiegłym. Z moskiewskich dzienników jedynie „Robocza Gazeta” donosi o zniknięciu Trockiego, za co cały jej naład skoniskowano.

Obecnie

różni się panetna, z dawien dawna znana

„Prawdziwa Francka przymieszka do kawy”

w skrzyneczkach od aśl dawnych wyrobów nawet przez swój zewnętrzny wygląd, a mianowicie przez nowe opakowanie brunatno-niebiesko-białego koloru, na którym charakterystyczne cechy, t. j. miano „Franck” i „młynek do kawy” wybitnie występują.

„Prawdziwa Francka z młynkiem do kawy”

zawdzięcza swą wzięość jedynie swoim wyśmienitym właściwościami: **wydajność, aromat i przyjemny smak.** 1437

Ruch antysowiecki wśród Białorusinów.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Pogranicze sow. 30. marca.

Z Mińska donoszą: Ruch antysowiecki wśród chłopów białoruskich znów w ostatnich dniach wzmógł się nadzwyczajnie. W różnych miejscowościach grasują liczne bandy powstańcze. W Słucku banda dokonała napadu na kasę skarbową, przyczem zabito siedmiu komunistów. W okolicy miasta znaleziono trupa zamordowanego przez „nieznanych sprawców” wybitnego komisarza bolszewickiego.

POWSTANIE KURDÓW ZDUSZONE.

Angora, 30. marca. (Tel. G. P.) W okręgu Diarbekr wojska tureckie w dalszym ciągu ścigają powstańcze oddziały Kurdów cofające się w popłochu. Akcja stłumienia powstania w szybkim tempie zbliża się ku końcowi.

AKCJE BANKU POLSKIEGO DLA URZĘDNIKÓW.

Warszawa, 30. marca.

Wydawanie tych akcji postępuje naprzód i zakończone będzie w ciągu kilku najbliższych tygodni. Na 169.000 akcji, kupionych przez funkcje państwowych, wydano dotychczas przeszło 120.000, pozostaje jeszcze do wydania drobna część akcji dla urzędników kolejowych i wojska oraz policji.

I AUSTRIA REDUKUJE ŚWIĘTA.

Wiedeń, 30. marca.

W Austrii zniesiono dni świąteczne: dnia 2. lutego, dnia 25. marca i dnia 8. września. — Rada ministrów uchwaliła to zmniejszenie świąt z jednej strony, zgodnie z życzeniami warstw zarobkujących, z drugiej zaś — dla zwiększenia wydajności pracy urzędów państwowych.

Polityka wewnętrzna.**Czy postęp?**

Lwów, 31 marca.

Nominacja prof. Grabskiego na Ministra Oświaty jest faktem dokonany i faktem, zasługującym na rozpatrzenie. Nie tylko dlatego, że resort ten jest nader ważny, z kierując nim, można wiele dobrego zrobić, lub zaszkodzić. Gdyby ministrem Oświaty został dotychczasowy kierownik tego działu, jego nominacja nie wywołałaby żywej reakcji, chyba notatkę, ubolewającą nad tem, że sprawy pójdą w dotychczasowym — niestety! — opłakanym kierunku. Ale stało się inaczej. Po dłuższych pertraktacjach i balonach próbnych doszliśmy do władzy człowiek, którego, osobowość jest właśnie główną atrakcją zagadnienia.

Prof. Grabski, jeden z kierujących leaderów Z. L. N., może mieć i posiada licznych wrogów politycznych, z których jednak żaden nie odmówi mu: czystych rąk, nieprzeciętnie zarysowanego indywidualizmu i wielkiej wiedzy fachowej. Naszym zdaniem są to naczelnne warunki, stawiane Ministrowi, a e dotąd nie zawsze przestrzegane.

Wspomnieliśmy o doniosłości resortu W. R. i O. P. Is o nie — od stanu szkolnictwa, od stosunków religijnych Państwa zależą wszystkie nadbudowy, których oświata jest fundamentem. Obywatele będą takim, jako żołnierze, podatnicy, urzędnicy, jakimi ich wychowa się w szkole. Dzisiejszy stan rzeczy nie odpowiada tym postulatami.

Dzięki dyletanckim próbom, ciasnej ignorancji, a nierzadko wyraźnemu szkodnictwu panuje w dziale wychowania dezorganizacja i chaos. Warszawski procektor p. Miklaszewskiego pozostawił w Małopolsce wspomnienie ciężkiej krzywdy. Szkoły wyższe wciągnięte zostały w walkę o utrzymanie swych prastarych przywilejów. Nauka stała się przedmiotem zbytku i taryfami swymi depcze zasady demokracji. Uspołedzone jest szkolnictwo zawodowe. Wśród nauczycieli szkół powszechnych szerzy się ferment, uzasadniony całym systemem rządów ministerjalnych i zwrócony przeciw temu systemowi. Są to rzeczy przykre i niebezpieczne. Ich natychmiastowe usunięcie jest kwestją palącą.

Stosunki religijne są dziś najmniej doniosłe. Konkordat nadaje Państwu naszemu prawa, które — zależnie od wykonania — mogą niepomniernie wzmocnić spójność społeczeństwa, lub osłabić i rozbić. Mogą przynieść pokój lub brzemienne w następstwa walkę.

W obliczu tych zadań trudno jest dyskutować nad tem, czy sprósta im człowiek z lewicy lub prawicy. Natomiast nie ulega żadnej wątpliwości, że musi to być człowiek mądry. Wybór taktyki jest nam obojętny, byleby dokonany był w sposób rozsądny i celowy, a przeprowadzony z konsekwencją.

Ponieważ tego typu kwalifikacje prof. Grabski posiada, uważamy, że jego powołanie przyniesie Państwu korzyść, a Rządowi wzmocnienie.

Rząd — jeśli ocenimy go z politycznego punktu widzenia — po swem ostatnim uzupełnieniu, choć nie przestał być pozaparlamentarnym, stał się niejako koalicyjnym. Skupia w sobie ludzi najrozmaitszych zabarwień. Od Min. Thugutta poprzez Skrzyskiego i Sikorskiego do prof. Grabskiego — toż to tęczą barw, zharmonizowanych w jednym, współodpowiedzialnym i współpracującym organizmie. Sam fakt, że taka współpraca jest możliwa i istniejąca, że powstała w codziennych warunkach, a nie tylko

pod naporem doraźnego niebezpieczeństwa, przynosi pewną otuchę i wiarę, że ów oddawna poszukiwany w Polsce zmysł państwowy nie jest utopią.

Fachowość obecnego gabinetu również rośnie z każdym nowym uzupełnieniem. Dziś już mamy kilku Ministrów, o których można powiedzieć, że są właściwymi ludźmi na właściwych miejscach. Ostatnia nominacja usuwa lukę w dziedzinie szkolnictwa. Jest dalszym krokiem ciągłego postępu.

Kuruliszwili pod ofiarą zemsty politycznej?

Lebrun miał być tylko narzędziem.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 marca. (Z) Tragiczny zgon młodego poety Sergo Kuruliszwili'ego poruszył całą opinię. Znany on był w szerokich kręgach miasta z żywej działalności poetycznej i literackiej. Stosunki jego z zabójcą Lebrunem i jego żoną nawiązały się i zacieśniły wskutek usilnych starań i zaciągów ze strony Lebrunów. Brat zabitego Sergusza, student praw uniwersytetu warszawskiego, wyraził dzisiaj podczas przesłuchania mniemanie, że zamach na brata miał nie tylko osobisty charakter, cho-

cięż dotychczasowe dochodzenia nie wykryły innych faktów. Mianowicie Sergusz miał się skarżyć bratu, że od jakiegoś czasu był śledzony przez nieznaną osobników, którzy dopytywali się w hotelu „Montreal“, gdzie mieszkali, interesując się jego domowym życiem. Na tej podstawie brat buduje hipotezę, że Sergusz padł ofiarą politycznego wyroku, co wykonania którego przeciwnicy jego posłużyli się Lebrunem, z którym spłót wypadków postawił go w tragicznym konflikcie osobistym.

14 kwietnia w Hadze rozstrzygnie się sprawa skrzynek gdańskich.

Amsterdam, 30 marca. (Tel. G. P.) Donoszą, że międzynarodowy trybunał w Hadze zwołany został na nadzwyczajną sesję na 14 kwietnia, celem rozpatrzenia przekazanych mu przez Radę Ligi zapytań dotyczących sporu polsko-gdań-

skiego o skrzynki pocztowe. Rada Ligi uprasza w swoim piśmie o możliwy pospiesz w traktowaniu tej sprawy tak, aby mogła już na swojej czerwcowej sesji zająć się tym sporem.

Wielki pożar w Glinianach.

SPŁONEŁO DOSZCZĘTNIIE 5 DOMÓW.

(Telegram wł. „Gazety Por.“)

Gliniany, 30. marca, godz. 2 popoł. Dziś przedpołudniem z przyczyny dotąd niewyjaśnionej wybuchł pożar w jednym z domów na przedmieściu. Z powodu silnego wicheru płonące głównie i iskry w krótkim czasie spowodowały zapalenie się dachów kilku okolicznych domów, które również mimo energicznego ratunku uległy zupełnemu spłonięciu. Szkoda do tej chwili jest nieoznaczona, w każdym razie dosyć znaczna. Ogółem spłonęło 5 domów. Szereg rodzin znalazło się bez dachu, co jest dla nich dotkliwym bardzo ciosem

wobec obecnego braku mieszkań i nagłej śnieżycy, oraz spadku temperatury w ostatnich dniach. Energiczny ratunek zapobiegł rozszerzeniu się ognia na dalsze domostwa, skutkiem czego katastrofa nie dosięgła tych rozmiarów, jakimi groziła początkowo. Dzięki oparowaniu ognia już przedpołudniem pożar w zupełności zgasł. Pogłoski jakie w związku z tym pożarem w okolicy się rozszły i które mówiły o spłonięciu całego miasteczka są w zupełności niezgodne z prawdą.

GROŹNY STAN KRÓLA FERDYNANDA.

Bukareszt, 30. marca. (Tel. G. P.) Stan zdrowia króla rumuńskiego znowu się pogorszył.

Wiedeń, 30. marca. (Tel. G. P.) „Neue Freie Presse“ donosi z Bukaresztu, że rodzina królewska oraz b. król grecki z małżonką, którzy mieli wyjechać do Sinaia odroczyli swój wyjazd z powodu załabnięcia króla.

PRZYKRE ZDZIWIENIE W ANGLIJI.

Londyn, 30. marca. (Tel. G. P.) Niespodziewanie wielka liczba głosów oddana przy wczorajszych wyborach niemieckich na kandydata monarchistycznego, wywołała tu przykre zdziwienie, zwłaszcza z względu na projekty rządu Rzeszy w sprawie paktu bezpieczeństwa.

Komitet obchodu Konstytucji 3 Maja.

Zebranie obywatelskie w sali ratuszowej.

Lwów, 31. marca.

(p) Wczoraj o godz. 6-tej wieczór odbyło się w sali ratuszowej zebranie reprezentantów władz i instytucyj celem ukonstytuowania Komitetu obywatelskiego Obchodu Konstytucji 3 Maja. Jawili się wojew. Garapich, pułk. Haudek, rektor Sieradzki, prez. Czerwiński, dyr. Reinänder, rekt. Pawłowski, ks. Lubomska i wielu innych reprezentantów władz i organizacyj. Komitet podzielił się na 4 sekcje, które mają się zająć opracowaniem projektu 1) urządzenia uroczystej Akademii, 2) obchodów w mieście 3) w powiecie i dzielnicach Lwowa oraz 4) sekcją prasową.

Do prezydium honorowego zaproszeni zostali: ks. Arcybiskup Bolesław Twardowski, Wojewoda Paweł Garapich, gen. Juliusz Malczewski, prez. Józef Neuman, oraz prezes TSL. dr. Ernest Adam.

Po dyskusji ustalono w głównych zarysach program obchodu: Akademia w ratuszu, Msza św. polowa, defilada i obchody dzielnicowe. — Szczegóły opracują oddzielne sekcje.

Pułk. Haudek imieniem wojskowości przedłożył projekt połączenia obchodu 3 Maja z uroczystościami na cześć 900-lecia koronacji Bolesława Chrobrego.

W sprawie tej poruczono komitetowi ściślejszemu porozumieć się z komitetem ku czci Chrobrego.

„WCIK“ JEDZIE DO LONDYNU.

Ryga, 30. marca. (Tel. G. P.) Przybyła tu pociągiem, idącym z Moskwy, siedmiu członków WciKa, a mianowicie Tomski, Michajłow, Glebow, Lepsza, Jejski, Makarowa i Czernickowa. Wszyscy mają paszporty, wizowane na wyjazd do Londynu.

KONFLIKT W PARLAMENTCIE FRANC.

Paryż, 30. marca. (Tel. G. P.) Dziś rozpoczęła się w Senacie dyskusja budżetowa. Przedstawiciele prawicy i umiarkowanej lewicy oświadczyli, że nie mogą obecnie głosować za budżetem w obecnej jego formie. Obawiają się, że skutkiem tego powstanie konflikt między Izba Deputowanych a Senatem.

NIEMA NA RAZIE MOWY O EWAKUACJI NADRENI.

Londyn, 30. marca. (Tel. G. P.) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby gmin, na zapytanie jednego z posłów, Chamberlain oświadczył, że w chwili obecnej nie może nawet w przybliżeniu określić daty ewakuacji strefy kolońskiej.

Samobójstwo w hotelu.

Lwów, 31. marca.

(—) Wczoraj wieczorem niejaki Michał Maślej, lat 21, londyner w hotelu Krakowskim popełnił samobójstwo strzałem z rewolweru, skierowanym w głowę. Przybyły lekarz skonstatował śmierć. Zwłoki odwieziono do zakładu medycyny sądowej. Jak wynika z listów pozostawionych przez denata, powodem rozpaczy był krok, który była zawiedziona miłość.

Z dnia.

NIE DAMY ZIEMI SKĄD NASZ RÓD.

Lwów 31. marca.

Miasto nasze przeżywało w niedzielę znów jeden z tych wielkich dni, które w piersi każdego z nas budzą serce bohaterkie, kiedy społeczeństwo poczuwa się tytanem, zdolnym stawić czoło największym przeciwnościom, zwalczając je nieprzeartą mocą tej siły ducha, której nie oprzeć się nie zdoła...

Pięknym i pożytecznym jest taki dzień poczucia się w mocy, kiedy ogół wylatuje na skrzydłach zapалу ponad pigmejskie troski osobiste codzienne...

Tylko... żebyśmy umieli nie tak przedko, nie tak zupełnie do nich wracać. Jest prawda niezaprzeczona, że nie można stale żyć na szczytach, że z ziemi jesteśmy i jej życie jest naszym życiem... Ale jednak do tej codzienności należy umieć zabrać światła z tych wyżyn, na które wzbija nas wielka chwila i zaniknąć je w duszy, jak w lampie kryształowej, aby nam oświecały każdą z naszych powszednich ścieżek.

A tej sztuki niestety, posiadamy teraz mniej niż za czasów dawnych, czasów niewoli...

Po okrzykach patriotycznych i uchwaleniu rezolucji, streszczających się w hasło: wszystko dla Ojczyzny i nie damy ziemi skąd nasz ród — wracamy do domu i... zaczynamy narzekać na wszystko, co nas ciśnie, co nam niedogadza, co przeszkadza byśmy w wolnej Polsce czuli się jak w raju...

Nigdy zaiste nie słyszało się tyle skarg na ziemiach polskich, jak od czasu odzyskania niepodległości...

I nie można twierdzić, żeby małkonotenci nie mieli słuszności. Rzeczywiście życie dziś nie różni się uścienione... Ale jest też prawda z drugiej strony, że mniej jest dziś na te wszystkie braki cierpliwości i wyrozumiałości w społeczeństwie...

A objaw ten jest również nietrudny do wytłumaczenia...

Wszak lata wojny, lata tych wszystkich okropności i wysiłków i wyrzeczeń, wyczerpały siłę nerwowa dzisiejszego pokolenia aż do dna...

I dziś jak człowiek po ciężkiej chorobie pożąda ono i potrzebuje ponownych warunków rekonwalescencji a nade wszystko spokoju, spokoju i jeszcze raz spokoju... Nie chce i nie ma siły borykać się z trudnościami...

A potem... naród nasz niedarmo przez półtora wieku dążył do wolnej Polski, jako do ideału szczęśliwości... Dziś pogodzić się nie możemy z faktem, że nam w niej może być źle...

A jednak te właśnie koncepcje osobistej szczęśliwości musimy umieć w sobie zburzyć... Nie tylko w dniach uroczystych, ale i na codzień musimy pamiętać, że dom nasz choć odebrany

„MEMENTO MORI” DLA ZAŻARTYCH AUTOMOBILISTÓW.

Amerykani lubią się w poglądowym systemie znaków ostrzegawczych: Nierzadko przed fabryką spotkać można manekina, trzymającego w jednej ręce sztuczne oko, w drugiej sztuczne ramię, jako wyraz przestrogi dla nieostrożnych robotników. Na rycinie widzimy znów uniesiony na zakręcie drogi znak ostrzegawczy dla nieostrożnych automobilistów: Na słupie widnieje pogruchołane auto. Napis głosi: „Bo szofer się nie zatrzymał, nie zauważył i nie słyszał!”...

Inserujcie w „Gazecie Porannej“.

obcym jest zagrożony ze stron wszystkich i że spać nam nie wolno, że nie wolno nam w spoczynku opuścić... ale kuć należy bezustanku, choćby ramiona pekaly w wysiłku — broń obronna i pełnić u wszystkich węglów czujna

straż a próżnym narzekaniem nie osłabiać ducha.

Taki jest nakaz twardej rzeczywistości i poddać się jej musimy, jeśli chcemy pozostać panami na ziemi, skąd nasz ród... J. P.

Mimochodem.

I ZNÓW ŚNIEG SYPIE...

Lwów, 31. marca.

Pierzchła na złotych skrzydłach promienna wiosna, która w krótkich dniach ostatnich tak słodkimi darzyła nas obietnicami... tak stała zdawała się z nami zawierać pakt...

Dzień niedzielny wstał wietrzny i chmurny, a nowy tydzień zaczął się pod sygnalem powracającej zimy... Gęste płatki śniegu hulają sobie nad ziemią, nad rozpekniętymi w czubki listowia galeziami drzew i kładły się białym całunem — który już w chwili potem co prawda zdzierał z ziemi ostre grot słońca, które drwiąc od czasu do czasu wyglądało z za chmur ołowianych, bawiąc się jakoby tem zmaganiem dwóch pór, dwóch potęg... „Marocwe chwile” zmieniały się przez dzień cały z nieprawdopodobną szybkością — jednak, jak dotychczas, to górze wzięła zima, wspomaganą mroźnym wiatrem, który kazał ludziskom powrócić do kożucha i wciąkać się jak najgłębiej w wysoko postawione kołnierze cieplej odzieży, na przekoż wyglądającym załotnie z wystaw sklepowych uroczym dzieciom wiosny: pierwiosnkom, fiołkom, hycyntom...

Co prawda i one wyglądają tak pięknie przeważnie tylko dzięki ochronie cieplarnianej. Prawdziwa wiosna każe jeszcze na siebie czekać...

Trocki wezwany na świadka w procesie Sadoula.

Paryż, w marcu

(+) Jak donoszą pisma francuskie, obrońcy Sadoula postawili wniosek, o zawezwanie do procesu kilku świadków z Rosji sowieckiej, m. i. Trockiego. Pominąwszy już okoliczność, że Trocki obecnie gdzieś znikł, to nawet w razie odnalezienia go jest rzeczą wątpliwą, czyby mu rząd sowiecki pozwolił jechać na rozprawę Sadoula.

Nagrody Nobla na r. 1925.

Sztokholm, w marcu.

(+) Pięć nagród Nobla wyniesie w roku bież., łącznie 590.000 koron, czyli, na każdego przypadnie 118.000 kor. W roku ubiegłym wyznaczono nagrody dodatkowe 5000 koron prof. Manne Siegbahnowi za badania rentgenospektroskopiczne, zaś z działu chemji 4000 kor. prof. Svedbergowi.

Feleton „Gaz. Por.” z d. 1. 4 1925

ANDRE COUVREUX. 6

Inwazja Makrobów.

— Pańska teka, ministże Vigneur, maluczko, a w marazm zapadnie, komunikacja wszelka zamrze!... Pan, Serwiat — ach, ach, pan!... gotuj copędzej tonny swego frakassytu na molch mi usińskich, które pochłoną cię z skórą i kośćmi i z twymi wynalazkami!... W drogę — czas w drogę makroby, pieszczoszki wy moje!...

Dokoła Tornady zamilkło wszystko, drząc lękiem nerwowym nie przed ziszczaniem się niezrozumiałych nikomu grózb jego, lecz wobec przejawów choroby, która od tego stopnia wielki ten umysł omroczyć zdołała. Pan Vernet usiłował uspokoić go. Dopomógł mu zejść z fotela, kierując ku drzwiom łagodnie. Zresztą Tornadzie wróciła naraz równowaga. Co więcej, miałem wra-

żenie, iż p ognie moralnie poważnym zachowaniem się zatrzeć poniekąd wyraz trwogi, wryty na twarzycę mojej narzeczonej. Wychodząc, dał nam znak, byśmy z nim wyszli do przedpokoju i tam zwrócił się do nas, ze złożonymi, jak do modlitwy rękoma.

— Moje dzieci — i pan, panie Vernet — wyście jedynymi tu istotami, które chciałbym ocalić przed zagładą. Słuchajcie dobrze: mojej rady i zróbcie, co powiem. Wierząc, jestem przy pełnych zmysłach, a wyście bliżsi mi, niżli to sami jesteście w stanie wyobrazić sobie. Słuchajcie-ż: do ośmiu dni w Paryżu nie zostanie kamień na kamieniu. Do 2 tygodni ni jeden Francuz nie ostanie się z życiem. Uchodźcie-ż, uciekajcie! Zbierzcie jak najprędzej co najkonieczniejsze i jedźcie pierwszym okrętem. Uchodźcie jutro! Po urze już będzie zapóźno!

— Odprowadzę pana, kochany profesorze — zaproponował p. Vernet.

— I ten wyobraża sobie, że m-

szalony! — biadał Tornada. A h, gdyby nie zależało mi tyle na oczach go!! Suchajże pan, znasz mnie przecie. Przeczytaj moją rzecz raz jeszcze... W esz z niej już, że microcosm us aspirato żyje w środowiskach alkalicznych i że mój system dalszej jego kultury jest w stanie rozwinąć go do niesłychanych rozmiarów. Przypuśćmy zatem... he?.. no, jakże?... gdyby tak naraz.. He.. he!.

Wpadł znowu w trans poprzedni. Począł z furją wywyać paraso-tem w powietrzu.

— Ryszamy za godzinę!... Mięśnie pękają!... Krwi płyną potoki!... Wszystko wali się wokoło!... Uchodźcie — uciekajcie póki czas!...

Znikł nam z oczu naraz, zanim byliśmy w stanie zatrzymać go, zaopiekować się chorem. Utonął — jak cień — w półświatle bulwarów. Po chwili dopiero, s'anawszy w drzwiach domu, ujrzeliśmy go wsiadającego do samochodu, pozabaw onego szofera: ujął za kierownicę i pomknął sam w tempie szalonym. Wróciliśmy do salonu,

wstrząśnieni do głębi obłędem Tornady. Goście pozostali śmieli się i żartowali w najlepsze bez iskry współczucia dla tego schorzałego mózgu, któremu się roziło, że świat poruszy w posadach. Pan Serwiat oświadczył, że pierwsze lepsze sanatorium dla umysłowo chorych przyjmie go, jak swego. Późem dopito herbaty, omawiając zapowiadający się strajk kolejarzy, którego groźba więcej niepokoiła wiceministra Vigneur'a, niżeli przepowiednie profesora Tornady.

III.

Po rozejściu się wszystkich wróciłem do siebie. Mieszkałem wówczas w jednym z czarownych zakątków Paryża, przytykających do Lasku Bulońskiego. Ruciłem się na łóżko, lecz mi no silnego zmęczenia, nie zdołałem zasnąć zrazu. Brzmiał mi uparcie w uszach wyraz kilkakrotnie powtórzony przez Tornadę: „makroby”... Chodziło mi wczaj po głowie, co też właściwie oznaczać ma ta nazwa... C. d. n.

Sprawy ruskie.

Krzyż kontrrewolucyjny na mogile Szewczenki. — Jak bolszewicy szanują ukraińskiego bohatera narodowego.

Lwów, 31 marca.

(W.) Jedno z pism ruskich dowiadyuje się z listu prywatnego, nadesłanego z Ukrainy sowieckiej, że na miejscu wspaniałego krzyża na mogile Szewczenki pod Kanio-wem została tylko olbrzymia dziura a krzyż leży w rowie.

W swoim czasie rząd radański powołał specjalną komisję dla opieki nad tą mogiłą, lecz skończyło się tylko na tem, że usunięto z niej krzyż, uważając go widocznie za kontrrewolucyjny a o postawieniu pomnika nikt nawet nie pomyślał.

Nowa organizacja ruskiej Cerkwi. — Cerkiewna Rada.

Lwów, 31 marca.

(W.) W związku z akcją przeciwcelibatową i boczeniem się na niektóre postanowienia konkordatowe, powstał u Rusinów projekt założenia krajowego „Towarzystwa cerkiewnego pod nazwą „Cerkiewna Rada“.

Miałoby to być Towarzystwo statutowe w rodzaju „bractwa cerkiewnego“, lecz nie miejscowego, ale krajowego, na wzór dawnych Staupigij. Członkami jego mogliby być tak księża, jak i ludzie świeccy, a celem jego ma być opieka nad sprawami cerkiewno-narodowymi i cerkiewno-politycznymi.

„Rada“ stanowiłaby związek wszystkich istniejących obecnie bractw cerkiewnych i stowarzyszeń opiekujących się sprawami cerkiewnymi obok kompetentnych władz duchownych.

Organizacja Towarzystwa tego zająć się mają Rusini przemyscy, gdyż Przemysł stał się od jakiegoś czasu kuźnią rozmaitych pomysłów ruskich, gdy Lwów nazywają anemicznym.

Ciekawem jest, jak projekt ten przyjmą sfery duchowne, które od jakiegoś czasu dość wojowniczo odnoszą się do dotychczasowej dyscypliny cerkiewnej.

Z prasy ruskiej. — Nowy redaktor „Dita“.

Lwów, 31 marca.

(W.) Dotychczasowy redaktor naczelny „Dita“ Dr. Dymitr Lewicki, zrezygnował z tej godności po raz drugi.

Po długich poszukiwaniach Spółka wydawnicza „Dita“ powołała na kierownika ka pisma tego Dra Włodzimierza Ochrymowicza, adwokata we Lwowie.

Był on już dwukrotnie naczelnym redaktorem „Dita“ i prowadził go nadzwyczajnie wojowniczo a to w r. 1901 w czasie wielkich strajków rolnych i w r. 1906—1907 podczas pierwszych wyborów do parlamentu austr. przeprowadzanych na podstawie powszechnego prawa głosowania.

Ostatnio zaliczano go do prawej grupy rozbitej partii ludowej i był przez krótki czas prezese „Narodnego Komitetu“.

OURANO DE BERGERAC

według nieśmiertelnego dzieła Edm. Rostanda. Film art. k. lora-wa y, odegrany przez kombinowany zespół francusko-włoski a dający pojęcie ogromu piękna, romantyzmu, poetycznego polotu i patetyzmu zawartego w tym dramacie, który świat cały wprawił w podziw i zachwyt.

Ulniewający przepych dworu Ludwika XIII, szereg pojedynków i utarczek zawadjackiego rycerstwa i tajemniczych schadzek wśród ulic starego Paryża wreszcie wierne odtworzenie bitwy pod Arras przesunie się przed oczyma zdumionych widzów. 1798

Dziś PREMIERA

KINO LEW

Z rajy sowieckiego za Zbruczem.

Dobrze wypróbowane środki agitacji. — Po ks. Fedukowiczu w Żyto-mierzu, ks. Kakowskiej w Kamieńcu — Apel do Nuncjusza Apostolskiego. — „Kościół katolicki gniazdem zdrady i szpiegostwa“.

(Kor. wł. „Gazety Porannej“.)

Kamieniec Pod. w końcu marca. Korzystając ze sposobności bezpośredniego poinformowania Czytelników „Gaz. Por.“ o życiu i nastrojach, panujących obecnie wśród liczonej kolonii polskiej na Podolu sowieckim, spieszę się podzielić wiadomościami o naszej ostatniej „sensacji“, która — musimy to z ubolewaniem stwierdzić — rokuje kolonji pozostałych za kordonem wschodnim Polaków niemało nowych, smutnych, a nawet i tragicznych przeżyć i przeżyć. Mam tu na myśli nowy oszczerczy atak władzy sowieckiej na Rząd polski i Kościół katolicki, przedsięwzięty na gruncie podolskim w celu ostatecznej izolacji oraz zniszczenia wszelkiej łączności duchowej między nami a braćmi z tamtego brzegu Zbrucza.

Tragiczność tej „sensacji“ potęguje się jeszcze silniej, że jako narzędzie w tej bezcelnej kampanji wybrany został miejscowy zasłużony ksiądz Kazimierz Kakowski, który wedle planów bolszewickich aranżerów, ma odegrać na Podolu taką samą tragiczną rolę, jaką niedawno na Wołyniu przypadła męczennikowi prałatowi Fedukowiczowi.

Ks. Kakowski miał mianowicie wystosować do Nuncjusza Apostolskiego w Warszawie obszerny list w sprawie anormalnych stosunków panujących między rządem polskim, Polakami a Kościołem katolickim na Ukrainie sow. Treść tego listu (lub raczej odezwy natury polityczno-agitacyjnej) ks. Kakowski ogłosił obecnie (czy raczej nie ogłoszono jej w jego imieniu?).

Zaznaczając z początku, że „duchowieństwo katolickie oraz Polacy korzystają na terenie Unji sowieckiej z pełni wolności politycznej, oraz równouprawnienia (??), ks. Kakowski dalej oświadcza, że „zmuszony jest stwierdzić anormalność stosunków między władzą sowiecką a księżmi, przyczem winę tego ponoszą jedynie księża oraz władza polska“ (?).

„Władza sowiecka — ciągnie dalej autor odezwy — ma dużo podstaw i powodów do niedowierzania księżom katolickim“, gdyż księża, żyjący na terytorjum polskiej okupacji (na Ukrainie) w roku 1920, dali się wciągnąć w wir polityki, oraz uczestniczyli w delegacji, któ-

ra interwenjowała u wodza Piłsudskiego w sprawie aneksji Ukrainy przez Polskę“ (?). Ustęp ten ma służyć jako „usprawiedliwienie“ przesładowań duchowieństwa, oraz jako stwierdzenie przez dostojnika Kościoła prawdy oszczerczstwa sowieckiego o „antypaństwowości“ duchowieństwa katolickiego.

Ks. Kakowski w dalszym ciągu protestuje w sposób stanowczy przeciw podporządkowaniu rozległej diecezji katolickiej na Podolu sowieckiem biskupowi, urzędującemu na terytorjum „obcego państwa“, tj. Polski. ((Czy rząd sowiecki zapominał o okrutnych torturach i prześladowaniach, które właśnie uniemożliwiły pobyt biskupowi katolickiemu na Ukrainie?). „Anormalne to położenie — zaznacza dalej ks. Kakowski — powoduje utrzymywanie częstych a nielegalnych stosunków po za granicą“.

„Clou“ odezwy zawiera jednak następujący jej ustęp, który brzmi dosłownie: „Głównem a najbardziej podstawowem i ciężkiem oskarżeniem księży jest ich udział w robocie szpiegowskiej, inspirowanej przez ochronę polską (?). „Okoliczności te (jakie?) dają podstawę, aby uważać Kościół katolicki na Ukrainie za gniazdo zdrady i szpiegostwa“.

W końcu ks. Kakowski zwraca się z gorącym apelem do Nuncjusza Apostolskiego, aby zainicjował odpowiednią interwencję w Rzymie u Ojca św. w kierunku zlikwidowania wymienionych anormalności, a to zańmęchając haniebnej roli duchowieństwa jako „szpiegów Rządu polskiego“, uniezależnienia od wyższych dostojników w Polsce itd.

Dla zaznajomionych ze stosunkami, w których żyjemy pod opieką „robotniczo - włościańską“, pochodzenie i prawdziwe cele tego „apelu“ nie przedstawiają nic zagadkowego lub tajemniczego. Jest to nowem, a chyba i nie ostatniem ogniwem w łańcuchu podstępnych i prowokacyjnych imprez bolszewickich, zmierzających do wyługowania z życia naszego wszystkiego, co przejęte jest duchem polskim. Niszcząc Kościół polski, niszcząc szkoły polskie, oraz wszelkie inne przejawy życia kulturalnego, utrzymywanego w duchu i zasadach narodowych, dają komuniści do ściśle o-

kreślonego zadania — uczynić z resztek ludności polskiej na Ukrainie zawziętych wyznawców „leninizmu“ nawet pod płaszczykiem „pseudo-narodowym“. — Głównem zaś narzędziem do osiągnięcia tego celu jest kompromitowanie za wszelką cenę czołga oszczerczych a perfidnych kłamstw tego wszystkiego, co oddawna owiane jest aureolą świętości i najdroższego w życiu każdego Polaka.

O innych stronach naszego życia w „raju sowieckim“ — napiszę następnym razem. ski.

Ćwiczenia oficerów rez.

Z R. 1899, 1900 i 1894.

(Od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. marca.

„Polska Zbrojna“ dowiadyuje się, że na podstawie rozkazów p. min. spraw wojsk. w bież. roku powołani zostaną oficerowie rezerwy, urodzeni w roku 1899 i 1900 na sześćtygodniowe ćwiczenia, oraz oficerowie rezerwy, urodzeni w r. 1894 na 8-tygodniowe.

Ćwiczenia te odbędą się w czasie od 1. maja do 18. września br. w dwóch turnusach i w terminach, określonych przez poszczególne D. O. K. — Oficerowie rezerwy powołani na ćwiczenia, otrzymają imienną kartę powołania.

tylko
pierwszej
jakości

Płaszcz
Kostjumy
Su nie

Powszechny Skład Odzieży

Lwów Pasaż Mikołascha.

DO WYNAJĘCIA

w centrum miasta 9—18 pokojów w mezaninie z pełnym komfortem na bura tylko dla poważnej firmy.

Zgłoszenia Nowy Świat 15. I. p. drzwi Nr. 7 w czasie 2—4. południu. 1531

HOTEL EUROPEJSKI (plac Marjański).
Do Lwowa przyjechali 29. bm.

Klein Kazimierz, dyrektor, Rozdół; Viktorin Stanisław, dzierz. dóbr, Wierzbowice; Skórewicz Leopold, st. radca skarbu., Kołomyja; Kpt. Karpów Edmund, z Żurawicy; Rudnicki Edmund, sekretarz, Drohobycz; Budzianowski Antoni, prof. gimn., Kołomyja; Samolewicz Stanisław, dyrektor, Tarnopol; Abraham Ignac, kupiec, Wiedeń; Inż. Lewandowicz Leopold z Wina; Głazmann Bernard, kupiec, Borysław; Ks. Kubiński Franciszek z Nastasowa; Pucis Jagnes, przemysłowiec, Wiedeń; Singer Józef, kupiec, Wiedeń; Stachiewicz Tadeusz, obywatel, Żabie; Woitowicz Leon radca skarbu, Sniatyn; Inż. Ewig Paweł z Drohobycza.

TEATR WIELKI:

Wtorek 31 bm. „Królowa Saby“ opera w 4 aktach Goldmarka (premiera).

TEATR MAŁY:

Wtorek 31 bm. „Spadkobierca“.

TEATR NOWOŚCI:

Wtorek 31 bm. „Hrabina Marica“ (50 prc. zniżki).

*

Po raz ostatni „Twórcą“ z 50% zniżką idzie we środę w Teatrze Wielkim. Sztuka ta zapełniała widownię prawie do ostatniego miejsca.

„Clo-clo“. Środowa premiera tej pięknej i bardzo wesołej operetki Lehara zapowiada się pod każdym względem bardzo interesująco. Największe pole do popisu w tej operetce będzie miała nasza święta trójka: pp. Kasprówczowa, Korabianka i Tatrzański. Ten ostatni jako reżyser włożył w swoją pracę wiele pomysłowości i ożywił całość humorem, który rozśmieszać będzie widzów. „Clo-clo“ stanie się napewno ulubioną operetką Lwowa.

„Wielka księżna i chłopiec hotelowy“. Już z końcem tego tygodnia ujrzymy na scenie Teatru Małego znakomitą komedię Savoir'a, która w Paryżu cieszyła się wprost niezwykłym powodzeniem. Reżyser dyr. Czarnowski przygotowuje sztukę bardzo pomysłowo, a jednym z ciekawych momentów tej komedii będzie oryginalny rosyjski kabaret. Ciekawe dekoracje maluje K. Mackiewicz.

Na dziśjsza wtorkowa premiera „Królowej Saby“ pozostała reszta biletów wstępu sprzedają jeszcze kasy teatralne.

*

Bronisław Hubermann, który na doświadczenie wysprzedanym koncercie 24. bm. olbrzymi odniósł sukces, pozyskany został przez biuro koncertowe Tuerka na drugi i ostatni koncert, który się odbędzie w piątek, 3. kwietnia.

Muro koncertowe M. Tuerka:

Wtorek 31. marca: Wieczór sonatowy. Wykonawcy Irma Kosecka (skrzypce), Dr Edward Feinberger (fortepian).

Piątek 3. kwietnia. Bronisław Hubermann II. Koncert.

Dzisiaj, we wtorek odbędzie się wieczór sonatowy z niezwykle interesującym programem, obejmującym sonaty Tartini'ego, Haendla, Mozarta i Beethovena w wykonaniu wiołnistki irmy Koseckiej i pianisty dr. Edwarda Steinbergera. P. Irma z Oppenheimerów Kosecka od niedawna zamieszkała we Lwowie, jest uczczeniem Sevcika i Henryka Marteau. Chlubnie znana zagranicą, gdzie koncertowała z dużym powodzeniem, uchodzi za artystkę poważną i rokująca wielką przyszłość, zwłaszcza w kierunku muzyki kameralnej. O występie p. Koseckiej pisze gazeta wiedeńska „Wiener Leben“: „Piękny zakrąglony ton, złączony z głębokiem, a przytem energicznym prowadzeniem smyczka, uduchowiona interpretacja, świadcząca o indywidualnej sile odwróceń i zdolności poimowania myśli kompozytora, to główne zalety młodej artystki. P. Oppen-

„Pan kurator Piwko się sroży!“

Naśladowca kapitana z Köpenick postrachem pow. zborowskiego. — Policjantów zaprosił na wizytację szkoły. — Jaja, masło i kury miały prześlagać jego „pedagogiczny“ gniew. — Pan Piwko wypije piwko, którego nawarzył.

Zborów, w marcu.

(—) W powiecie zborowskim zjawił się przed kilku dniami niejaki N. Piwko w charakterze delegata Kuratorium szkolnego Województwa lwowskiego i rozpoczął urzędowanie. Na kierowników i nauczycieli szkół powszechnych padł wielki strach. Zaczęło się odświeżanie, odczyszczanie, jednym słowem wielkie przygotowania na przyjęcie dygnitarza.

Pan „delegat“ rozpoczął urzędowanie z wielką pompą. Przy hospitacjach szkolnych wielce się srożył, nauczycieli beształ, jednym słowem zaczął siać terror. W jednej wsi zaprosił na hospitaację w roli fachowego audytora cały posterunek policji państwowej, który in gremio przysłuchiwał się lekcjom, a potem wydał swój sąd... Nauczyciele i nauczycielki wreszcie

poczęli znosić panu „delegatowi“ stosy jaj, masła, kur i t. p., by udobruchać niezadowolonego dygnitarza.

W ten sposób Piwko urzędował w powiecie przez kilka tygodni, a nawet jednego kierownika 7-klasowej szkoły zawiesił w urzędowaniu.

Poszkodowany przyjechał do Lwowa do kuratorium w celu poinformowania się o stani: swej sprawy. Tu powiedziano mu że kuratorium nie wysłało żadnego delegata, a tem mniej pana Piwkę, który okazał się zwyczajnym oszustem. Kierownik ten powrócił tedy uradowany do domu i zawiadomił policję o grasowaniu tego niezwykłego oszusta. Wkrótce policja go ujęła i odstawiła do Sądu w Zborowie.

heimer (Kosecka) przewyższa tuzinkowe wartości i płytkość zwyczajnych wirtuozów.“

Zareszcie przybyli do Lwowa wprost z Paryża długo oczekiwani

E. TEDDY CAISSER

profesor tańców, wraz z partnerką

Mile ANNY FEY

i rozpoczynają dziś swe oryginalne produkcje światowe na dancingu

w Kawiarni „IMPERIAL“

ul. Legionów 5

na które niewątpliwie podąży cały Lwów.

KINO CHIMERA. Dziś **JACKIE COOGAN** jako „Mały Grajek“, w pały rozc ul jący dramat w 6 akt.

NADZWYCZAJNY DODATEK

„GAZETY PORANNEJ“.

Lwów, 31. marca.

Wiadomość o zastrzeleniu Bağińskiego i Wieczorkiewicza wczoraj popołudniu lotem błyskawicy rozbiegła się po mieście, budząc wszędzie głębokie wrażenie. Redakcja „Gazety Porannej“ na podstawie najświeższych szczegółów, otrzymanych telefonem z Warszawy, wydała natychmiast dodatek nadzwyczajny, który został momentalnie rozchwytyany. Główne wiadomości, zamieszczone w dodatku, znajdują czytelnicy na str. 2 dzisiejszego numeru.

Rokowania z dyr. Schillerem. (s) Bawił w Warszawie wicepr. m. Lwowa p. Chlamtacz celem odbycia konferencji z dyr. teatru Schillerem w sprawie objęcia dyrektury miejskich teatrów lwowskich. P. Chlamtacz zabawił w Warszawie 2 dni.

Program Kasywa i Kola lit. art. na bieżący tydzień: Wtorek 31. marca br. godz. 19.30 IV. Wieczór dyskusyjny Dr. Antoni Nowak-Przygodzki. Niemcy w Lidze Narodów. Czwartek 2. kwietnia godz. 19.30: Prelekcja prof. Pol. Dra Benedykta Fulińskiego pt. Osobliwość fauny Ziemi polskich (z projekcjami).

Wieczór ironii, satyry i kpiarstwa. Staniem Zawod. Związku Literatów Polskich we Lwowie odbędzie się w sobotę 4. bm. w sal. Muzeum Przemysłowego przy ul. Hetmańskiej o godz. 8.15 wieczór autorski znanego satyryka W. Raoria, na którym autor odczyta swe najnowsze utwory satyryczne. Bilety wcześniej do nabyć w magazynie na

G. Seyfartha, ul. Akademicka 6 i wieczorem przed odczytem przy kase.

Wybory do Dyrekcyjnej Rady kolejowej we Lwowie. Ministerstwo kolei zarządziło na drugi okres trzeciego 1925/27 wybory do Dyrekcyjnej Rady kolei, we Lwowie. Wybór, wzgl. mianowanie członków już nastąpiło. Minist. kolei zamianowało członkami dr. Ernesta Adama senatora i dr. Henryka Kolischeira. Województwo lwowskie, tarnopolskie i welyńskie zamianowały po 1 członku i 1 zastępcy. Miasta Lwów, Przemyśl, Tarnopol i Drohobycz wybrały po 1 członku i 1 zastępcy.

Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika. Posiedzenie naukowe odbędzie się we wtorek dnia 31. marca 1925 r. o godz. 18-tej w Instytucie Geologicznym Uniw. J. K., ul. Długosza 8, z poradkiem dziennym: Wykład dra Aleksandra Zakrzewskiego „O wściekłości“.

Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie, zawiadamia swoich członków, że w środę dnia 1. kwietnia br. o godz. 17 odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Zimorowicza 1. 9 Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków. Na porządku dziennym sprawozdanie za rok ubiegły, wybory, zmiana statutu itd. Po Wątem Zgromadzeniu zebranie towarzyskie członków.

Wewnętrzny klubowy bieg na czelaj Sekcji lekko-atl. I. L. K. S. Czarni“ odbył się w niedzielę 29. bm. Pierwszy przybył do mety Kawa w czasie 15'43“, drugi Postępski o 10.00, trzeci Rosenbusch. Warunki z powodu zimnego wiatru ciężkie. Trasa około 4.5 km.

(—) Kradzież piwniczna. Dionizy Smylyk, kierownik szkoły ludowej, zam. przy ul. Żółkiewskiej 62 domostw policji, że ubiegłej nocy nieznanymi sprawcami włamał się do jego piwnicy i skradł bieżnie wart. 450 zł.

(—) Wajęsanie się umysłowo chorego. Przytrzymano wczoraj w aresztach policyjnych błąkającego się na ul. Leona Saprehy umysłowo chorego 50-letniego Walentego Cwika.

(—) Nieostrożny cyklista. Ulica św. Zofii jechał wczoraj w południe rowerem Tadeusz Szymański tak nieostrożnie, iż najechał na Romualda Tyrche, który upadł na bruk i rozdarł sobie spodnie, ponosząc szkodę w kwocie 30 zł.

(—) Pożar strychowy. Wczoraj wieczorem w rzeczywistości przy ul. Wałowej 31 wzbuchł pożar strychowy, wskutek palenia w piecu koksem, od czego nagromadziła się zbyt duża ilość sadzy.

(—) Wielkie włamanie w Przemysłu. Oczekiwano niewyśledzonej sprawy włamania do składu krawieckiego „Stansława Teleśnickiego“ przy ul. Gimnazjalnej 6. Sprawcy dostali się do wnętrza przez wybitcie szruby w oknie i wyla-

manie kraty żelaznej i skradli znajdujące się materiały wart. 4,599 zł.

(—) Jak popełniono włamanie przy ul. Konopnickiej. We wczorajszej „Gazecie Porannej“ donieśliśmy krótko o włamaniu dokonanym wczoraj wieczorem do mieszkania pp. Czermaków przy ul. Marji Konopnickiej 10. Otóż w czasie nieobecności p. Czermakowej schodami od podwórza dostał się do mieszkania niewyśledzony na razie sprawca, wylamawszy wprzód kratę w oknie kluczetowem. Następnie przeszedł wszystkie pokoje, a w ostatnim pokoju zamknął za sobą drzwi na łańcuch. poczem dobranym kluczem otworzył drzwi szafki, w której znajdowały się klucze od biurka. Otworzywszy biurko, zabrał z niego kasetkę, zawierającą biżuterję oraz książeczkę wkładową na 118 dolarów. Ogólna szkoda wynosi 5600 zł.

(—) Nieprzejeźdny komunista. Zeszłego roku ujęto podczas Akademii robotniczej w sali Filarmonii młodocianego Szymona Güina, pomocnika, monterskiego, który wśród zgromadzonych rozrzucił odezwę komunistyczną. Odstawiony do sądu, został skazany za zakazany kolportaż na rok ciężkiego więzienia. Ta sroga kara jednak nie poskutkowała gdyż onegdaj na zeromadzeniu żydowskiego „Hitachdu“ w sali Domu Narodnego znowu aresztowano Güina, który i tym razem wśród uczestników zgromadzenia kolportował zakazana bibułę bolszewska w języku polskim i żydowskim. Nieprzejeźdanego komunista odstawił powtórnie do sądu.

(—) Był utwórcą zarobkowanie... Od jakiegoś czasu ulica Dojazdowa do dworca głównego oraz sam dworzec stał się terenem ożywionej działalności dziewcząt lekkich obyczajów, które w natrętny sposób usiłują zwabić przyjeźdźnych oraz służbę kolejową. Ponieważ organy policyjne dość energicznie wystąpiły przeciw szerzącemu się nierządowi na dworcu, dotknięte obostrzeniem córki Koryntu, by mógł swobodnie poruszać się w obrębie dworca, wpadły na dość oryginalny sposób: Mianowicie rozpoczynając „urzędowanie“ zakupują za kilkanaście groszy bilet do najbliższej stacji i legitymują się nim przed policją. Władze jednak wpadły na trop tego „kawału“ i nie dają się wywieść w pole. Wczoraj aresztowano taką „pasażerkę“, która miała zakupiony bilet do Mszany, a trudni się prostytucją.

(—) Pożar międzykomunowy wzbuchł wczoraj wieczorem w rzeczywistości 1. 78 przy ul. Szpitalnej. Spłonął szereg nagromadzonych na strychu przedmiotów. Straż pożar ugasiła.

Najlepsze surowce i staranny wyrób, oto tajemnica dobrego

CZEKOLADY 1700
HÖFLINGERA.

Kto ma najpiękniejsze nóżki?

Najpiękniejsze nóżki mają te panie, które noszą pant felki i buciki zakupione u **Henryka Posta, Pańska 7**, który sprzedaje najwytworniejsze obuwie po cenach bardzo przystępnych. 1699

Bebzrobocie a pracownicy umysłowi. Dnia 22. marca odbyło się w Stryju zgromadzenie urzędników przemysłu drzewnego pod przewodnictwem delegatów Wydziału Centralnego Związku Zawodowego Małopolskich Urzędników Drzewnych ze Lwowa, wiceprezesa Bałabana i sekretarza Rosenberga. Zgromadzeni zaprezentowali ostro przeciw pominięciu pracowników umysłowych w ustawie o ubezpieczeniu od bezrobocia, a szczególnie przeciw instrukcji rządowej, nieprzyznającej pracownikom na pracowników wsparć doradczych.

Spis „ludności“ w państwie fok.

Nowy Jork, w marcu.

Na mocy umowy, zawartej swego czasu pomiędzy Anglią, Japonią, i Ameryką w sprawie ochrony fok (lepionych niemilosierdzie dla zdobycia futer t. zw. selskónów) na wyspach Aleuckich, rząd Stanów Zjednoczonych corocznie spisuje oczywiście w przybliżeniu, liczby tych zwierząt, istniejących jeszcze. Spis taki, dokonany w lecie r. z. na wyspach św. Jerzego i św. Pawła, położonych w środku cieśniny Behringa, wykazał, że istniało tam wówczas około 550.000 fok, wyspy te bowiem stanowią rodzaj „parku narodowego“, na którego terytorium nie wolno nikomu polować i strzeżonego przez kamienki amerykańskie. Gdyby nie to zarządzenie, to fok stałyby się już dzisiaj taką rzadkością, jak wydry morskie, które zamieszkiwały licznie te same okolice, a dzisiaj są niemal całkowicie wytopione.

Pociąg zdruzgotał auto skradzione.

Berlin, w marcu.

Na linii kolejowej Hamburg—Rheinbahn zdarzyła się katastrofa. Na tor w chwili przejazdu pociągu wjechał samochód, który został strzaskany w drzazgi. Z pasażerów nikt nie ucierpiał, upadli opodal toru. Gdy policja przybyła na miejsce, nie znaleziono ani śladu po pasażerach, którzy gdzieś zniknęli. Policja przypuszcza, że była to banda złodziei, którzy skradli auto.

Przyczynę do fizjologii małżeństwa.

Londyn, w marcu.

Szkoda, że Balzac już nie żyje: miałby sposobność niejedno zmienić i skorygować w swej „Fizjologii małżeństwa“, a to na podstawie danych, opublikowanych świeżo przez angielskiego lekarza, N. Cecylia Webbe-Johnsona.

Twierdzi on przede wszystkim, że można kobiecie wyczytać z twarzy, czy czuje się w małżeństwie szczęśliwa. I nie tylko z twarzy. Szczęśliwe małżeństwo podnosi urodę kobietą do pełnego blasku, nie-szczęśliwe odbija się na niej niekorzystnie, pozbawia ją przedewszystkiem wdzięku.

Na podstawie bogatego materiału statystycznego doszedł wspomniany lekarz do przekonania, że najwięcej niebezpieczeństw kryje w sobie drugie dziesięciolecie małżeństwa. Gdy na 10.000 małżeństw było ledwie 15 rozwodów po pierwszym zaraz roku pożycia małżeńskiego, to w okresie pomiędzy 10 a 20 latem wspólnego pożycia rozwiodło się 930 par małżeńskich.

Jako rzecz znamionową podnosi nasz badacz, że mężczyźni rozwiodłszy się, chętniej wchodzić po raz wtóry w związki małżeńskie niż kobiety. Z 2000 rozwiedzionych małżeństw popadło w recydywę małżeńską 1912 mężczyzn, a najmniej jak 1461 kobiet.

Piekielny koncept aptekarza.

Ocalał życie kochanków, lecz zamordował ich miłość.

Praga, w marcu.

Miasteczko Komotawa od kilku dni śmieje się do rozpuku z pewnej zakochanej pary, która wobec stanowczego przeciw ich pobranu się protestu rodziców postanowiła pójść śladem wszystkich na śmierć zakochanych, a przeciwnością losu udręczonych kochanków, odebrać sobie życie.

Komotawski Romeo, gdy oboje powzięli stanowczą już decyzję wyprawienia się na drugi świat, poszedł prosto do apteki i zażądał trucizny. Najgwałtowniejszej, jaka istnieje! I możliwie znacznej ilości!

Z zakupionym skarbem udał się na randkę z Julią. Z dała miasteczka, w zacisznym gałku, tuląc się do

siebie oboje, zażyli zabójczy środek i rozpoczęło się oczekiwanie zgonu. Ta nie kwapiła się jakoś. Natomiast bardzo szybko wystąpiły objawy, nie zapowiadające wprawdzie śmierci, ale bardzo przykre objawy tego rodzaju, że kochankowie musieli czempredzej rozstać się — jedno poszło górą, drugie dolina, byle jaknajprędzej stracić siebie nawzajem z oczu.

Albowiem — aptekarz, nie w ciemną bity, z całą świadomością, co czyni, młodemu desperatowi, żądającemu gwałtownej trucizny, wydał gwałtowny środek... przeczyszczający!

Podobno komizm sytuacji zabija tragedję uczucia.

Przyjaciółka Vanderbilta

zmarła z nędzy.

Aktorka i literatka — nie umiała sobie dać rady z życiem.

Nowy Jork, w marcu.

Wielkie wrażenie sprawiła śmierć Charlotty Carter Flather, przyjaciółki Reginald Vanderbilta, która ongi — odpowiednio do stosunków finansowych swego przyjaciela, jednego z najbogatszych ludzi w Ameryce — prowadziła jedwabne, pełne przepychu życie, obecnie popełniła samobójstwo z nędzy.

Już w r. 1921 w Plaza we Włoszech trula się panna Carter wernalem i morfina, ponieważ nie miała czem zapłacić hotelu, Vanderbilt przysłał jej wtedy 25.000 dolarów.

Gdy wróciła do Ameryki, miała w kieszeni z całej tej sumy ledwie 30 dolarów.

Za dumna, by prosić dawnego przyjaciela o wsparcie, odebrała sobie życie.

Charlotta Carter Flather pochodziła z Waszyngtonu. Jej ojciec był wysokim urzędnikiem departamentu skarbowego, a dziadek prezydentem banku. W 18 r. życia porzuciła dom, aby oddać się pracy scenicznej. Później próbowała sił swych z powodzeniem także na polu literatury i dziennikarstwa.

„Napoleon Dunaju“.

Domniemany morderca Amalji Leirer. — Wspiął się po prostopadzie ściętej skale. — Okazał się niewinnym szaleńcem.

Budapeszt, w marcu.

Onegdaj w Budzie poczęły się nagłe gromadzić tłumy publiczności u stóp tzw. Błocksbiergu. Jest to niemal prostopadnie ścięta skala, tuż nad Dunajem. Owoż po niej wspiął się z niepojętą wprost zręcznością jakiś człowiek. Dotarł już był do wysokości 60 m., gdy nadciągnęła policja i straż pożarna z przyrzadanymi ratunkowymi. Dwaj strażacy po drabinie dostali się do krytycznego miejsca, gdy nieznajomy dostał

atak furji. Wykrzykując: „Jestem Napoleonem Dunaju!“, nie dał zbliżyć się do siebie. Dopiero przy pomocy zręcznie zarzuconego sznurka udało się mieszczczywca ubezwładnić i znieść na dół.

Wśród publiczności powstała pogłoska, że to morderca Amalji Leirer, poszukiwany J. Pöddör. W szpitalu obłąkanych jednak, do którego przewieziony został niefortunny akrobata, udało się stwierdzić, że jest nim robotnik Fr. Homonnay.

Poszukiwacze pozostałości wojennych.

Niebezpieczny sposób załabiania na życie.

Bruksela, w marcu.

W przestworzu frontu belgijskiego z czasu wielkiej wojny nagromadziła się ogromna liczba bezrobotnych. Nieszczęśliwicy wyszukali sobie mało popłatne, lecz za to nadzwyczaj niebezpieczne zajęcie w poszukiwaniu metalowych szczątków, pozostałych po wojnie, które potem spieniężają. Wykopując granaty, bomby, spotykają także takie, które nie eksplodowały w chwili

upadku, a teraz pod uderzeniem ryłka lub kiloła, wybuchają.

W r. z. w samym tylko szpitalu w Ypern leczyło się 40 okropnie pokaleczonych poszukiwaczy nabożów. Poza tem 250 osób odniosło cięższe oparzenia skutkiem wybuchu bomb gazowych.

Ilu padło trupem — a takich zaś nie brakowało — statystyka tą nie podaje.

Kącik dla Pań.

PARYŻANKA W DESZCZU I W SŁOŃCU.

Modne materiały na płaszcze i kostiumy deszczowe. — Góra męskości stroju. A jednak widzi się nawroty do kobiecości. — Krynolina. — Paryżanka za wsze pozostałe pocietnia.

Lwów, 30. marca.

Z nastaniem sezonu wiosennego chciałoby się tylko myśleć o słońcu, o blaskach i ciepłym promiennym a w dziedzinie mody o tych wszystkich pięknych kreacjach, przeznaczonych właśnie na dni piękne, pogodne. Magazyny wielkich centrów mody istotnie zapelniają się prześlicznymi i powiewnymi kreacjami, przeznaczonymi dla kraju słońca, na Jasny brzeg lub inną południową plażę.

Niestety, nie wszystkim jest dane spędzać te pory w tych uprzywilejowanych czarownych regionach — większość pozostaje pod niebem, które co najmniej równie często zasłania się szarością chmur, jak przyobleka w przeziwisty błękit — a deszcz i słońca częściej towarzyszy wiosennym miesiącom, niż jasna, stała pogoda.

W tych warunkach żyjemy nie tylko my, ale i nasze siostrzyce z nad Sekwany. Jednak urodzony zmysł estetyczny Paryżanek potrafi wyjść zwycięsko nawet z zawodów z brzydka pogoda. Deszczowy strój Paryżanki nie przestaje być elegancki i różni się zasadniczo od tych „praktycznych“ nieprzemakalnych płaszczów i kostiumów angielskich, które czynią z kobiety brzydka zakapturzona poczwarka. Francuska moda wyniosła na dni deszczowe i do podróży specjalne impregnowane materiały, które przy całej swojej praktyczności odznaczają się doskonałym smakiem i wytwornością wyglądu. W całym bogatym zasobie takich materiałów na pierwszy plan wysuwają się dwie specjalności nowego sezonu „burafy“ i „filaine“, które doskonale zabezpieczają przed atakiem niepomysłnej aury, są naderżycie waporowate, a nadto do złudzenia przypominają najwytworniejsze krepy jedwabne. Do tych wytwornych kostiumów deszczowych nosi Paryżanka zgrabne małe kapelusiki z miękiej skóry, opasane barwną wstążką, co dodaje żywego, wesołego tonu całej aparycji.

Poza strojem na dni deszczowe, który w ostatnim sezonie uległ bardzo znacznej przemianie w kierunku wytworności, należy zanotować jeszcze jedną niezwykłą nowość, wprowadzaną przez modernistki paryskie.

Jeden z pierwszorzędnych krawców lansuje dla pań, chodzących do teatru, jako strój oficjalny... smoking. Smoking ten mało różniący się w kroju od męskiego, bardzo dobrze się zgadza z zupełnie męską, krótką fryzurą nowoczesnej „garconne“ i cieszy się dość wielkimi sukcesami u chłopięcych piękności Paryża. Jako uzupełnienie smokingu nosi Paryżanka jednak jeszcze zawsze — nie spodnie, ale wazką i krótką spódniczkę.

Za to do kostiumu sportowego adoptowały już panie niemal wyłącznie spódnice, tak, że podczas jakiejś partii w góry lub na torze łyżwiarskim, staje się niemal niemożliwością odróżnić panie od panów.

W przeciwieństwie do tego „odkobiecenia“ stroju żeńskiego, stol fortewana obecnie na zebraniach towarzyskich, bale i wieczory, krynolina.

Czyni to wrażenie jakby kobieta nowoczesna chciała w ten sposób spłacić należny haracz swemu rodzajowi, wejść choć na chwilę napowrót w swoją własną skórę. To też krynolinę sa bardzo strojne i bardzo kobiece. Mnóstwo na nich haftów, falban, koronek i przybrań kwiatowych. A dla harmonji całości, chłocieca fryzurka znika pod przydanyimi lokami, warkoczami i berecikami z pereł i złocegiem.

I trzeba przyznać, że w jakiegokolwiek toalecie — stylizowanej na dawnych wzorach czy hypermodern, Paryżanka nigdy nie traci swego wdzięku i tej zdolności przystosowania się do charakteru stroju, który czyni ją coraz inną, a zawsze powabną i pocietną.

Nina.

SKŁAD MEBLI GIĘTYCH

JÓZEFA BEZDEKA

ZASTĘPCY FABRYKI „MAZOWIA”

LWÓW, ULICA PANSKA L. 15.

Tarnopolem po 28 zł. 25 gr. owse rumuńskim loco Lwów po 28 zł. 50 gr., kukurudzy rumuńskiej loco granica po 24 zł. 18 gr. i w ziemiakach jadalnych loco Buczac po 5 zł. 20 gr. Znaczniejsza podaż w kukurudzy rumuńskiej przy silnym popycie, zresztą brak eatnteressowania. Tendencja utrzymana. Uspokojenie spokojne.

Giędy obce.

GIELDA ZURYCHSKA 30. bm.

Paryż 21.28, Londyn 2477, Nowy Jork 518½, Belgja 26.55, Włochy 21.20, Berlin 123.5, Wiedeń 73.10, Praga 15.37½, Warszawa 100, Budapeszt 0.72, Białogród 8.22½, Bukareszt 2.42½. Tendencja uwalniająca się.

GIELDA WIENSKA 31. bm.

Dolary 70775, marka niem. 16825, ang. 3372, franc. 3737, włoskie 29, jugosłow. 1148, polskie 13570—13670, rum. 3311 szwajc. 13580, węg. 9792½, czeskie 2099½.

Akcje. Zieleniewski 148, Apolló 606, Siesta 10, Fanto 190, Karpaty 130, Galicja 1170, Schodnica 175, Bank Małopolski 4050, Bank Hipoteczny 7700, Goleiszów 520, Nafta 150, Mraźnica 36—37½, Tepege 20, Browary lwowskie 120½.

Obroty nrrwatne

Lwów, 31. marca.

Wczoraj tendencja chwiejna. Obrót średni.

Dolary amer. 5·18½ do 5·18¾, dol. kanadyjskie 5·15½ do 5·15¾, korony czeskie 0·15½ do 0·15¾, leje 0·02½ do 0·02¾, franki franc. 0·27½ do 0·27¾, frank szwajcarski 1·00 do 1·01, funty szterl. 24 50 do 24 60, Ruble a 500 i a 100 za 1 tys. 0 00 zł do 0 00 zł. drobne za 1 tys. 0 00 do 0 00 zł. niemieckie tys. stare za 1 tys. 0 42 do 0 45 gr., korony a str. za tys. 0 07½ do 0 07¾ gr.

Złoto: 20 kor. 21·80 do 21 90, 20 frank. 19·75 do 19 85, 20 marki 24 80 do 25 00, 10 rubli 27 00 do 27 25 gr.

Srebro: kor. austr. 0·44½ do 0·44¾, 5-kor. austr. 2·30—2·34, floreny 1·18—1·20, srebr. ruble 1·88—1·90 kopiejki za rubel 0·84—0·85.

OGŁOSZENIA.

Kupno, sprzedaż, zamiana

FORTEPIANY, pianina, pierwszorzędnych fabryk, prawie nowe. Fisharmonje nowe, znakomite, w różnych cenach, sprzedaje kupuje, zmienia — tylko gotówka. **HANAK**, Pańska 21. 1689-5

FISHARMONIUM składane, nowo okazynie do sprzedania. „Rhythmos”, Grodzickich 2 I. p. 6—7 wtecz. 1764-3

NAJTANIEJ kołdry, materace, koca, łóżka, dywany, chodniki, firanki, kapy, bieliznę, sienniki — poleca **KAZ. SKIBIŃSKI**, Lwów, ul. Kopernika 4 tylko naprzeciw Szkołrona 1308

Mieszkania, lokale, sklepy

DWA POKOJE NA BIURO W ŚRÓDMIEŚCIU poszukuje się. Zgłoszenia Adm. Senatorska 6.

DO WYNAJECIA od 1. maja większe i mniejsze sklepy, Sapięhy 28. 1765-6

Rozmaite

UNIĘWAZNIAM zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Czertków rocznika 1896, na nazwisko Jan Woronczak z Chotostkowa. 1802-2

TARPAK na I wandówce pod Lwowem przyjmuje klucze do przetarcia. Przeciera również na dykty. Wiadomość: Rolindustria, Lwów, Fredry 9. 1605-6

BORTY kapeluszone ze szwajcarskiego (materiału, różnokolorowe, ul. Kraszewskiego 1. II. I. piętro, Pisarekowa. 1757-2

FORTEPIANY, pianina kupuje za gotówkę. Płace najwyższe ceny. Zamiana. **HANAK**, Pańska 21. 1763-10

NAJMODNIEJSZE kapelusze gotowe w Salonie Mód, Mikołaja 18. I p. 1792

OGŁOSZENIE.

W Miejskim Gimnazjum Klasycznym Koedukacyjnym z prawami publiczności lit. b w Koźminie, Wojew. Poznańskie, wakuje:

- 1) od 1. kwietnia r. b. posada nauczyciela języka greckiego i łaciny w klasie IV. i V-tej,
- 2) od nowego roku szkolnego posada dyrektora z mieszkaniem służb.

Wynagrodzenie według pragmatyki rządowej. Oferty należy zgłaszać wraz z dokładnym oznaczeniem studjów odbytych i praktyki nauczycielskiej do Magistratu miasta Koźmina.

P. o. Dyrektora: **Dr. Winkler Edward**, D. r. Pańs'w. Seminarjum Naucz. w Koźminie.

1803 **MAG STRAT.** i alterek.

PIWO z browaru **PONIKWA** **dobre**

słynne z jakości.

1604

INSERUCJE W GAZETCE PORANNEJ

Poszukujemy energicznych Inżynierów-Akwizytorów

obznajomionych ze sprzedażą silników, kotłów i innych urządzeń maszynowych, do objazdów ze siedzibą w Łodzi i Gdańsku.

Posady ze stałą placą zaraz do objęcia.

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zjęcia i warunków należy kierować do Wydziału Ogłoszeń przy P. Iskiej Agencji i Telegraficznej, Oddział w Gdańsku, ul. Neugarten 27. 1793

MASZYNY DO SZYCIA, gramofony, primusy sprzedaje tanie, naprawia z gwarancją Nowacki, mechanik, Lwów Grodecka 63. 372

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY Dr. med. **W. Grob i H. Grob** Lwów, Legionów 29. — Tel. 2991

ŁÓŻKA, kołyski, wózki dla dzieci, wyroby koszykarskie olbrzymi wybór, bajecznie tanio poleca fabryka Koniewiczza, Lwów, Batorego 14. 1586-20

RYSUJE, kombinuje wzory do haftów, maluje obrazy, ekrany, szale, suknie, abażury, powiększa obrazy, portrety, nawet z najmniejszej fotografii. malować wyuczam na jedwabiu i atłasie w dwóch lekcjach. Zyblikiewicza 49. II. p. 1513 10

Kost ury, Suknie, Płaszcze według najnowszych wzorów zagran. wykonuje solidnie, szybko i tanio firma **WRZESNIEWSKI**, Chorążczyzny 5, I p. były współpracownik firmy Bogusław Herse w Warszawie. 1196

RADIO! RADIO!

Antena polekowa. Pracuje na włośnik. Aparaty odbiorcze na odbiór ogólnoeuropejski od 90 złp. Wzmocniacze dwulampkowe po 75 złp. — Wyrabia transformatory, rozgaleźniki telef. i inne części do radiotelefonji. **„WARRADIO”** Warsztaty Radiotechniczne Lwów, Janowska 37. Telef. 30—33. 1411-5

poleca na zbliżające się święta: garnitury salonowe, stoliki, żardinjery, fotele, krzesła, taborety, ścianki, wisz: dła i t. p. **Wielki wybór. Ceny konkurencyjne.**

ZARZĄD KAMIENICAMI w Wielkim Berlinie spełnia sumiennie Fr. Kelsche, Berlin-Weissensee, Wilhelmstrasse 43. 1370-10

Pracownia kostjumów i płaszczy angielsk.

ANTONI BURDA

we Lwowie, pl. Marjacki 10/II. wykonuje podług najsłwieższych żurnal, szybko, solidnie i tanio.

„E S T A”

niezawodna pasta do wygubienia nagotków (odcisków) na nogach, broda z jednej strony okazuje się tendencja do lat, wyrobu aptekarza **E. SOKALSKIEGO** w Kętach. Do nabycia we Lwowie w aptece Dobrzańskiego Hotel Georgera pod Jeleniem, Rynek 18 Jezierskiego ul. Gródecka, Ettingera pl. Gołuchowskiego, Śladowskiego ul. Halicka 19. 1708-10

Polecamy:

Węgiel górnośląski

kostka II piukana z kopalni Mysłowice

Drzewo bukowe rabane

na 4 części

po cenach konkurencyjnych.

KARBO Lwów,

ul. Kopernika 19.

Telefon 866. 1584

Zarząd Domu Handlowego i Komisowego „Kompas” spółdz. z ogr. odp. podaje do wiadomości P. T. Członków, iż **II. Walne Zgromadzenie** odbędzie się dnia 14. kwietnia 1925 o godzinie 16-tej w lokalu własnym przy ul. św. Stanisława Nr. 2.

- Porsadek dzienny:**
- 1, Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok 1924.
 - 2, Sprawozdanie Rady nadzorczej i wniosek na udzielenie Zarządowi absolutorjum.
 - 3, Wnioski.

Lwów, 30. marca 1924.
Dom Handlowy i Komisowy „Kompas” Spółdz. z ogr. odpow. we Lwowie ul. św. Stanisława 2. 1787

- MASZYNA - DRUKARSKA

z fabryki w Augsburgu, format 57/84, w bardzo dobrym stanie, popęd elektryczny lub na korbę, zaraz do sprzedania.

Blizsza wiadomość w drukarni Spółki Akcyjnej Wydawniczej, Lwów, Chorążczyzny 31, od 8—3.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz 1-szpaltowy milimetry (szer. 20 mm.) ogłoszenia zwykłe w tekście 12 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) nadesłane i akrologi 30 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) po kropce

pski i inseraty na stronach tekstowych 25 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) w tekście (kropka, reportaż, dział ekonomiczny itd.) 40 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetry (szer. 60 mm.) na pierwszej stronie 45 gr., drobne ogłoszenia za słowo 6 gr., dro-

bne ogłoszenia kopno i sprzedaż za słowo 8 gr., drobne ogłoszenia matrymonialne, korespondencje prywatne za słowo 12 gr., dla potrzebujących pracy lub posady 4 gr., cała strona ogłoszeniowa 285 zł. pol., cała strona tekstowa 480 zł. pol., cała strona pod nagłówkiem

(1-sza) 570 zł. pol. — Ogłoszenia zamiejscowe 30% droższe. — Odpowiedzialności za terminowy druk nie przyjmujemy. — Porta przekazów nie bierujemy. — Uwaga: Kolumny ogłoszeniowe są podzielone na 8 lamów (szpalt) tekstowa na 4 lamy (szpalty).